

Tema 29: Treća zapovijed

Svi ljudi pozvani su sudjelovati u Božjoj stvoriteljskoj moći usavršavajući svijet kroz svoj rad. Trebali bi, također, prestati raditi sedmog dana, kako bi se posvetili svetkovanju dana Gospodnjeg i odmoru. Svetost nedjelje prvenstveno se održava sudjelovanjem u svetoj Misi. Crkva je uspostavila ovu obvezu kako njena djeca ne bi ostala bez osnovne hrane koja im je potrebna da žive kao djeca Božja.

30.12.2023.

Članak poslušajte [ovdje](#).

Treća zapovijed Dekaloga očuvanje je svetosti šabata. Poziva nas na štovanje Boga odlaskom na bogoslužje nedjeljom i drugim blagdanima.

Nedjelja ili Dan Gospodnji

Biblija prepričava djelo stvaranja u šest "dana". Na kraju *"I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro...I blagoslovi Bog sedmi dan i posveti, jer u taj dan počinu od svega djela svoga koje učini."* (Post 1, 31; 2,3).

U Starom Zavjetu Bog je proglasio da sedmi dan u tjednu treba biti svet, dan koji je drugačiji i ističe se od ostalih. Čovjek, koji je pozvan na sudjelovanje u Božjoj stvoriteljskoj moći, usavršavajući svijet kroz svoj

rad, također treba prestati raditi sedmog dana kako bi ga posvetio svetkovanju dana Gospodnjeg i odmoru. Stoga Gospodin nastoji zaštititi u ljudskom srcu pravi red u životu djece Božje, kako bi se dinamika i zahtjevi rada i ostalih dnevnih obveza integrirali u praksu s autentičnim prioritetima i istinskim značenjem stvaranja.

Primarni sadržaj ovog propisa nije, dakle, puki prekid rada, već sjetiti se i *slaviti* – što znači zaista biti prisutni, uz pomoć Duha Svetoga – čuda koja je Bog stvorio, zahvaljivati Mu i hvaliti Ga zbog njih. Tako zapovijed odmora otkriva svoje puno značenje: trebamo zaista sudjelovati u Božjem vlastitom "odmoru" i iskusiti onu istu radost koju je iskusio Stvoritelj nakon kreacije, vidjevši da je sve što je stvorio "veoma dobro".

"I tada počinje dan odmora, koji je Božja radost zbog onoga što je

stvorio. To je dan za kontemplaciju i blagoslov. Što je, dakle, odmor prema ovoj zapovijedi? To je vrijeme za razmatranje; vrijeme za slavu, ne bijeg. To je vrijeme za pogledati stvarnost i reći: koliko je život lijep! Dekalog se protivi odmoru kao bijegu od stvarnosti – treba se odmarati kao blagoslov stvarnosti” (Papa Franjo, Opća audijencija, 5. rujna 2018.).

Prije Kristovog dolaska, sedmi dan bila je subota. U Novom Zavjetu to je nedjelja, Dies Domini, dan Gospodnji, jer je to dan Božjeg uskrsnuća. Subota je predstavljala svršetak stvaranja; nedjelja predstavlja početak “novog stvaranja”, koje se dogodilo s Kristovim uskrsnućem (usp. *Katekizam* 2174).

Sudjelovanje na sv. Misi nedjeljom

Budući da je euharistijska žrtva izvor i vrhunac života Crkve [1], a stoga i svakog vjernika, svetost nedjelje održava se prvenstveno

sudjelovanjem u svetoj Misi. "Za nas kršćane, središte Božjeg dana, nedjelje, jest Euharistija, što znači "zahvala". To je dan kad treba reći Bogu: hvala ti Gospodine za život, za tvoju milost, za sve tvoje darove" (Papa Franjo, Opća audijencija, 5. rujna 2018.).

Crkva je konkretno naglasila treću zapovijed Dekaloga u sljedećem priopćenju: "Nedjeljom i drugim zapovjednim blagdanima vjernici su obvezni sudjelovati u Misi" (CIC, kan. 1247; *Katekizam* 2180). Van nedjelje, glavni obvezni dani su: "Božić, Bogojavljenje, Uzašašće, Presveto Tijelo i Krv Kristova, Sveta Bogorodica Marija, njeno Bezgrešno začeće i Uznesenje, sveti Josip, apostoli Petar i Pavao, te konačno Svi Sveti" (CIC, kan. 1246, *Katekizam* 2177).

"Propis sudjelovanja u svetoj Misi ispunjava se sudjelovanjem u Misi

koja se slavi bilo gdje u katoličkom obredu, ili na sveti dan ili uvečer prethodnog dana (CIC, kan. 1248)” (*Katekizam*, 2180). ”Večer” podrazumijeva pretposljednji kanonski sat (vesper; otprilike između 16 i 18 sati), ili kasnije.

Propis obvezuje vjernike, ”osim ako su opravdani ozbiljnim razlogom (primjerice, bolest, skrb za dojenčad)” ili su od svog župnika dobili oprost (usp. CIC, kan. 1245). Oni koji namjerno ne izvrše ovu obvezu, čine teški grijeh (*Katekizam*, 2181).

Također je važno navesti da kada Crkva potiče na ovo minimalno sudjelovanje u Euharistiji, tako konkretizirajući osnovni način ”posvete blagdana”, ponaša se prvenstveno kao majka koja se brine da njena djeca neće ostati bez osnovne hrane koja im je potrebna da žive kao djeca Božja. Stoga, više

nego dužnost, krštenici imaju potrebu i pravo sudjelovati u slavlju Euharistije. U Djelima apostolskim (2, 42) čitamo da su se prvi kršćani "posvetili apostolskom učenju i prijateljstvu, lomljenju kruha i molitvi." Pravilo Crkve nastoji zaštititi i njegovati ovu izvornu vitalnost kršćanskog poziva.

Nedjelja, dan odmora

"Kao što Bog ´ u sedmi dan počinu od svega djela koje učini´ (*Post* 2,2), tako se u životu čovječjem izmjenjuju rad i počinak. Ustanova dana Gospodnjeg pridonosi da svi imaju dovoljno odmora i slobodnog vremena za obiteljski, kulturni, društveni i vjerski život" (*Katekizam*, 2184).

Nedjeljom i zapovjednim blagdanima vjernici se trebaju suzdržati "od rada i aktivnosti koje ometaju iskazivanje dužnog štovanja Bogu, radost primjerenu danu Gospodnjem te odgovarajuće opuštanje uma i tijela"

(CIC, kan. 1247). To predstavlja ozbiljnu obvezu, kao što je i svetkovanje blagdana. Međutim, važnije dužnosti pravde ili milosrđa mogu osloboditi osobu obveze nedjeljnog odmora. Ipak, Crkva nas podsjeća da "svaki kršćanin mora izbjegavati da drugima, bez nužde, nameće ono što bi im priječilo da obdržavaju dan Gospodnji" (*Katekizam*, 2187).

U nekim državama danas postoji rašireni mentalitet koji drži da je religija privatna stvar koja ne bi trebala imati javne ni društvene manifestacije. Naprotiv, kršćanska doktrina uči nas da svi ljudi trebaju biti "slobodni izraziti svoju religiju u javnosti i privatnosti." [2] Zaista, prirodni moralni zakon, upisan u čovjekovo srce, propisuje "pružati Bogu vanjsko, vidljivo, javno štovanje" [3](usp. *Katekizam*, 2176).

Zasigurno, štovanje Boga je prije svega privatan čin, ali ljudi moraju biti u mogućnosti pokazati ga izvana jer ljudski duh "treba koristiti materijalne stvari kao znakove putem kojih je potaknut vršiti duhovna djela koja ga sjedinjuju s Bogom" [4]

Nadalje, ljudi trebaju biti slobodni izraziti religiju ne samo izvanjski, već i društveno, to jest s drugima, jer "sama društvena narav čovjeka traži da čovjek unutarnje vjerske čine izrazi na izvanjski način." [5]

"Nepravda se dakle čini ljudskoj osobi i samom poretku od Boga određenom ako se čovjeku uskraćuje slobodno vršenje religije u društvu dok se čuva pravedni javni poredak." [6]

Postoji društveno i građansko pravo na slobodu u vjerskim pitanjima. Društvo i vlada ne mogu spriječiti nikoga da se u tom području ponaša

u skladu sa svojom savješću, bilo privatno ili u javnosti, uz poštivanje pravednih ograničenja proizašlih iz zahtjeva općeg dobra, kao što su javni red i javni moral [7] (usp. *Katekizam*, 2109).

Stoga, "poštujući vjersku slobodu i opće dobro sviju, kršćani se moraju truditi da nedjelje i blagdani Crkve budu zakonski priznati kao neradni dani. Oni trebaju svima javno pružiti primjer molitve, poštovanja i radosti, i braniti svoje predaje kao dragocjen prilog duhovnom životu ljudskog društva" (*Katekizam*, 2188). Kao što je sveti Josemaría pisao: "Ovo je tvoj zadatak kršćanskog građanina: pridonositi da ljubav i sloboda Kristova predsjedaju svim vidovima modernog života: kulturi i ekonomiji, radu i odmoru, obiteljskom životu i društvenom suživotu." [8]

Svaka osoba dužna je po svojoj savjesti tražiti pravu religiju i ostati

joj vjerni. U ovom traganju mogu dobiti pomoć od drugih (doista, kršćani imaju dužnost pomagati drugima svojim primjerom i riječi), ali nitko se ne smije prisiljavati. Vjernost religiji uvijek treba biti slobodna, kao i njena praksa (usp. *Katekizam*, 2104-2106).

Osnovna literatura

Katekizam Katoličke Crkve, 2168-2188; Ivan Pavao II, Apostolsko pismo *Dies Domini*, 31. svibnja 1998.

Benedikt XVI – Joseph Ratzinger, *Isus iz Nazareta 1. dio*, Verbum (pogl. 5, par. 2).

Preporučena literatura

Sveti Josemaría, homilija "Upoznati Boga" u *Prijatelji Božji*, 142-153.

Papa Franjo, Opća audijencija, 8. studenog 2017. Ovo je početak papine kateheze o Euharistiji.

.....

[1] Usp. Drugi vatikanski sabor, *Sacrosantum Concilium*, 10.

[2] Drugi vatikanski sabor, *Dignitatis humanae*, 15; *Katekizam*, 2137.

[3] Sveti Toma Akvinski, *S. Th.*, II-II, p. 122, o. 4, c.

[4] Sveti Toma Akvinski, *S. Th.*, II-II, p. 81, o. 7, c.

[5] Drugi vatikanski sabor, *Dignitatis humanae*, 3.

[6] *Ibid.*

[7] *Ibid.*, 7.

[8] Sveti Josemaría, *Brazda*, 302.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/tema-29-
treca-zapovijed/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/tema-29-treca-zapovijed/) (5.08.2025.)